

saa de har lidt. Det forekommer imidlertid mig, at er der nogen af de danske Landmænd, der har lidt under Krigssituationen, saa er det dem nedefter, Husmændene. Nu ved jeg godt, at De begynder at sige: Nu fisker han ogsaa efter Husmænd. Nej, jeg fisker ikke hverken efter Gaardmænd eller Husmænd, men jeg vil have Lov til at fremstille Forholdet, som det ligger. Vi har tidt haft Lejlighed til at tale om, at baade med Hensyn til Kornlovene og forskellige Forhold vedrørende Husdyrbruget er det særlig Husmændene, det er gaaet ud over. Det er ganske givet. Men er det Husmændene, der klager? Nej, ingenlunde. Tværtimod, det er fra Gaardmændene, fra de store Herremænd og Proprietærene, at Klagerne lyder. Jeg tror nok, jeg tør sige, at det gaar her, som det vistnok gaar ellers iblandt Menneskene i al Almindelighed: den, der meget sjældent har Lyst til at yde eller til at hjælpe, han mener sig som Regel forurettet. Jeg har gjort den Opdagelse i sin Tid, at de Mennesker, som altid føler sig forurettede, nytter det ikke, at jeg søger hen til for at faa Hjælp til noget som helst. Det er jeg klar over.

Jeg skal forsøge at fremdrage noget af det, som skulde belyse Berettigelsen af den Kritik, der er kommet fra Landbrugets Side, skønt jeg i Virkeligheden mener, at hele den Kritik er aldeles grundløs. Jeg behøver kun at tage et eneste Eksempel. Det er de store Ejendomspriser, dem er vi alle saa umaadelig bekymrede over. Jeg vil da spørge: Hvad er det, der har fremkaldt de store Ejendomspriser? Det er simpelthen den Omstændighed, at Landbrugets Produkter i Kraft af de ulykkelige Forhold i Udlandet og i Kraft af, at Konkurrencen er ganske ophævet, fordi vi er ene paa Markedet, er kommet op i saa kolossale Priser, at det i dette Øjeblik kan betale sig at give 100 pCt. mere for danske Landejendomme end før Krigen. Det er Forholdet. Men saa forekommer det mig dog lidt mærkeligt, at Landmænd vil staa frem og sige, at det er daarlige Tider for Landmændene, at det er Landmændene, som hele denne Prisregulering er gaaet ud over, og at det er Landmændene, der skal bære hele den økonomiske Byrde. Det forekommer mig, at dette er en stærk Selvmodsigtelse, og jeg vil som Landmand have Lov til at nedlægge min Protest derimod. Jeg har selv faaet min Del af den Pengeflod, der er strømmet ind over vort Land, og jeg har ikke i nogen som helst Maade haft bedre Betingelser, end nogen anden

Landmand har haft. Det har været brugt i Agitationen, og det er jo heller ikke vanskeligt at bevise, at under Forhold som de nuværende kunde vi have faaet meget mere. Man har sagt til Landmanden: Du kunde faa meget mere ud af din Produktion, naar der ikke var Indskrænkninger i Form af Maksimalpriser. Det er rigtigt. Enhver, der skyder med den Slags Skyts, som rammer Folk paa Pengepungen, vil altid faa mange Træffere. Det er ikke vanskeligt at bevise, at hvis de danske Landmænd havde haft Lov til at tage fuld Krigspris i Forhold til Udlandets Priser — Udlandet er jo i en Nødtilstand, saa det næsten maa give, hvad det skal være, for i det hele at faa. Varer — kunde de have tjent endnu langt mere, end de har tjent. Men vi maa dog ogsaa huske paa, at vi har Forpligtelser overfor det Samfund, vi lever i.

Jeg skal gaa lidt tilbage i Tiden, kun en halv Snes Aar; da hændte det mig, som det hændte mange, der hører til det politiske Parti, som jeg nu en Gang har forstaaet er det, der har Fremtiden for sig og har demokratiske Udviklingsmuligheder i sig, at vi kom op i en hed Kamp, naar der blev Tale om, hvad man skulde ofre for sit Fædreland. De, der hørte med til dette Parti for en halv Snes Aar siden, forud for 1909, har sikkert tidt været oppe i en saadan Kamp, den Gang Forberedelserne til den nuværende Militærordning var i Gang. Jeg har taget mangan Dravat paa det Omraade og er mange Gange blevet stemplet som en, der ikke havde Fædrelandskærlighed og ikke vilde ofre paa Fædrelandets Alter. Der blev fra andre Partiers Side talt store Ord om, hvad man skulde ofre paa Fædrelandets Alter; mange gik saa vidt at kræve, at man skulde ofre Liv og Blod for Fædrelandet, ellers var man en Usling. Lykkeligvis er der ikke her i Danmark blevet krævet noget som helst Blodoffer; men vil man se paa disse Udtalelser og anvende dem nu, hvorledes stiller det sig saa med de Folk, der den Gang vilde bringe Ofre paa Fædrelandets Alter? Det Spørgsmaal kunde jeg ønske at stille. Her drejer det sig jo ikke om Blodofre, men kun om at afstaa noget Korn, som vi, naar det kommer til Stykket, kan undvære; det drejer sig om at afstaa Flæsk til en urimelig høj Pris, og det drejer sig om at afstaa Smør til Befolkningens Forsyning ligeledes til en urimelig høj Pris. Det er de Ofre, den danske Landmand har maattet bringe. Ja, der er jo nogle flere Ofre; det er et